

DECIZIE

16 octombrie 2019

mun.Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al
Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Oleg Sternioală
Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Sveatoslav Moldovan
Victor Burduh

examinând recursul declarat de Evghenii Laricov și Daniela Laricov,
în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Daniela Laricov și
Evghenii Laricov împotriva lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir, Instituția Medico-
Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”
privind încasarea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a respins apelul declarat de Daniela Laricov și Evghenii Laricov și s-a menținut
hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru,

c o n s t a t ă :

La 10 aprilie 2013, Daniela Laricov și Evghenii Laricov au adresat cerere de
chemare în judecată, concretizată ulterior la 02 mai 2013, împotriva lui Radu Bîrcă,
Ecaterina Bișir și Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal
pentru Copii „Valentin Ignatenco” (în continuare IMSP SCMC „V.Ignatenco”),
privind obligarea prezentării scuzelor, repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamanții au indicat că la 12 septembrie 2012, fiica lor
xxxxx, născută la xxxxxx, a căzut jos la grădinița de copii nr. xxxxxx din or. Vatra
și și-a fracturat brațul stâng. Despre cele întâmplate au aflat seara de la educator, iar
ca urmare au chemat la domiciliu medicul terapeut (de familie), Margareta Paladi,
întrucât copilul avea dureri, ultima însă nu a putut stabili diagnoza corectă, făcând
doar unele presupuneri.

La 13 septembrie 2012, ora 08.30, din motiv că fiica xxxxxxxx acuza aceleași
dureri, au telefonat la serviciul de urgență și au transportat copilul la Spitalul de
Copii nr.3 de pe str. xxxxxx, unde a fost supusă examinării de către medicul
ortoped-traumatolog, Radu Bîrcă. Medicul a îndreptat pacienta la radiografie, în
vederea stabilirii diagnozei corecte. Reieșind din radiografia efectuată, medicul

ortoped-traumatolog Radu Bîrcă i-a asigurat că nu este o traumă gravă, dar este evidentă o contuzie a țesuturilor moi în regiunea cotului, fiind prescris un tratament la domiciliu pentru 10 zile.

Deoarece starea copilului nu se schimba, ultimul simțind dureri insuportabile la mîna stîngă, au chemat repetat medicul de familie, care i-a îndreptat să facă o radiografie repetată copilului, potrivit căreia la 21 septembrie 2012 a fost stabilit că brațul stîng al copilului minor xxxxxxxx este fracturat, fiindu-le reproșat de către medicul de familie Ecaterina Bișir că s-au adresat târziu la medic.

În aceeași zi, minorei xxxxxxxx i-a fost aplicată atelă gipsată pe brațul stîng, fiindu-le comunicat că urmează să revină la control la 27 septembrie 2012. La 27 septembrie 2012 fiind efectuată o nouă radiografie la Policlinica nr.12 sectorul Buiucani, medicul de familie Ecaterina Bișir a informat că intervenția chirurgicală este inevitabilă.

Drept consecință, la 02 octombrie 2012, în cadrul IMSP „Institutul Mamei și Copilului”, minora xxxxxxxx a suportat o intervenție chirurgicală la brațul stîng, iar la 05 octombrie 2012 copilul a fost externat din spital.

La începutul lunii octombrie 2012 s-a adresat cu plîngeri către Ministerul Sănătății, Procuraturii s.Centru pentru cercetarea cazului și stabilirii conform legislației a gradului de vinovăție a medicilor din cadrul IMSP SCMC „V.Ignatenco”, și anume Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, care din cauza neglijenței în îndeplinirea atribuțiilor de serviciu a avut de suferit atît ei ca părinți, cît și copilul.

Prin stabilirea diagnosticului fiicei lor, medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir nu doar că au provocat suferințe fizice și psihice copilului, dar au provocat un prejudiciul moral părinților copilului. Din cauza suferințelor suportate de către copil și stresului emoțional suferit, Evghenii Laricov a fost internat în spital.

Ca rezultat, fiica de 4 ani, aproximativ o lună a avut de suferit dureri insuportabile, avînd mîna ruptă, iar dînșii ca părinți au suferit un prejudiciu moral colosal.

Prin răspunsul procurorului în Procuratura Centru, Natalia Doroftei nr.12-2402-69 din 27 decembrie 2012 au fost informați că s-a refuzat în pornirea cauzei penale în privința lui Radu Bîrcă, deoarece fapta acestuia nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii, însă ordonanța de refuz a urmăririi penale nu le-a fost expediată. Pe faptul dat a scris plîngere la Procuratura Generală, ca rezultat la 25 ianuarie 2013 a primit ordonanța de refuz a urmăririi penale în privința lui Radu Bîrcă.

Au depus mai multe plîngeri, în rezultat la 03 decembrie 2012 a fost pornită cauza penală în baza art. xxxxxxxx Cod penal, pe fapta acțiunilor ilegale ale medicilor Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, fapt despre care a fost informată prin scrisoare de către Procuratura Buiucani. La 20 februarie 2013 a fost emisă ordonanța de încetare a urmăririi penale.

Prin urmare, consideră că medicul ortoped-traumatolog, Radu Bîrcă și medicul de familie, Ecaterina Bișir i-au provocat copilului xxxxxxxx suferințe psihice și fizice, iar dînșii au fost prejudiciați moral.

Daniela Laricov și Evghenii Laricov au solicitat prin cererea de chemare în judecată obligarea medicilor Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, încasarea în mod solidar de la Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC

„V.Ignatenco” a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei și prejudiciul material în mărime de 5439 de lei. (f.d. 2-3, vol.I).

Prin cererea de concretizare a pretențiilor din acțiune Daniela Laricov și Evghenii Laricov au solicitat prin cererea de chemare în judecată încasarea în mod solidar de la Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco” a prejudiciului material în sumă totală din 5022 de lei (formată din 398 de lei cu titlu de cheltuieli suportate pentru tratamentul copilului xxxxxx și 4624 de lei pentru tratamentul lui Evghenii Laricov) și a prejudiciului moral suportat de familia Laricov în sumă de 50 000 de lei, precum și compensarea cheltuielilor de judecată, cât și obligarea medicilor Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov (f.d. 12, vol.I).

În privința cerinței privind obligarea medicilor Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco” să aducă scuze pentru suferințele fizice și psihice suportate de familia Laricov, reclamantii au renunțat pe parcursul examinării cauzei.

Prin hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cererea de chemare în judecată depusă de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov a fost respinsă ca neîntemeiată.

S-a încasat de la Daniela Laricov și Evghenii Laricov în beneficiul Ecaterinei Bișir cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6400 de lei.

Pentru a decide astfel instanța de fond reieșind din Rapoartele de expertiză întocmite, cât și din declarațiile martorilor și specialistului audiați în cadrul ședințelor de judecată a concluzionat că careva abateri sau încălcări de către pîrîtul Radu Bîrcă nu au fost admise la momentul examinării minorei xxxxxx la 13 septembrie 2012, fiind prescris și un tratament corespunzător, fapt pentru care pretențiile înaintate față de acesta s-au respins ca neîntemeiate.

La fel, instanța a constatat că, la data de 21 septembrie 2012 fiind la control la Ecaterina Bișir, minora xxxxxxxx acuza dureri acute în regiunea brațului membrului superior pe stînga, fiind stabilit în baza radiografiei – fractura închisă a 1/3 proximale a brațului pe stînga, fără deplasarea fragmentelor, fapt confirmat prin clișeele anexate la materialele cauzei, cât și prin declarațiile specialistului și martorilor audiați în cadrul ședinței de judecată.

Totodată prin răspunsul IMSP SCMC „V. Ignatenco” din 01 ianuarie 2013 și procesul-verbal al ședinței comisiei de lucru compusă din medici specialiști al Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău din 19 martie 2013 s-a confirmat faptul că de către medicul Ecaterina Bișir a fost stabilită corect diagnoza, cu aplicarea atelei gipsate, îndreptarea la spitalizare, prescris un tratament corect și prezentare la medic repetat la data de 25 septembrie 2012, însă contrar prescripției medicului copilul xxxxxxxx nu a fost prezentată la control repetat.

Instanța a menționat că prin probele anexate s-a confirmat faptul că pe clișeul din 21 septembrie 2012 nu se evidențiază o fractură cu deplasarea fragmentelor, astfel la acel moment lipsea necesitatea de a recomanda o intervenție chirurgicală minorei xxxxxx. Astfel pretențiile reclamantilor față de pîrîta Ecaterina Bișir s-au respins ca fiind neîntemeiate or, la caz lipseau careva probe care să fi confirmat faptul că, acțiunile acesteia sau tratamentul prescris au fost incorecte.

Instanța a ajuns la concluzia că lipsește un temei legal pentru a admite cerințele reclamantilor înaintate împotriva IMSP SCMC „V. Ignatenco”, or de către ultima a fost examinat cazul minorei xxxxxx fiind stabilită lipsa încălcărilor din partea

medicilor Radu Bîrcă sau Bișir Ecaterina, fapt confirmat și prin Rapoartele de expertiză medico-legale efectuate în cadrul examinării cauzei în instanța de judecată, astfel încât lipsește un careva prejudiciu adus reclamantilor din partea unității medico-sanitară în cauză. Mai mult, și în cadrul examinării cauzei s-a stabilit corectitudinea acțiunilor pîrîților la momentul parvenirii minorei xxxxxx spre examinare.

Instanța de judecată a stabilit lipsa cărorva acțiuni ilicite din partea pîrîților, fapt pentru care a respins cerințele reclamantilor privind încasarea prejudiciului material în mărime de 398 de lei suportat de către xxxxxx și a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei ca fiind neîntemeiate, or de către de către reclamantii nu a fost confirmat, prin careva probe, că au suportat suferințe psihice sau fizice anume ca rezultat a acțiunilor pîrîților.

În partea ce ține de pretențiile reclamantilor privind încasarea prejudiciului material în mărime de 4624 de lei pentru tratamentul lui Laricov Evghenii, instanța de judecată a reținut că adresîndu-se la medicul de familie prin intermediul mamei sale, Evghenii Laricov a acuzat encefalie, iar la întrebarea medicului privind momentul apariției diagnosticului, mama reclamantului i-a comunicat că feciorul Evghenii Laricov se tratează o perioadă îndelungată la spitalul Ministerului Afacerilor Interne, anume de boala în cauză.

Astfel, instanța a menționat de către reclamantii nu au fost prezentate careva probe care ar fi confirmat faptul că, reclamantul Evghenii Laricov a suportat tratamentul invocat ca rezultat al acțiunilor pîrîților, fapt pentru care a respins ca nefondate cerințele reclamantilor și în această parte.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 20 iulie 2017 a fost admis apelul declarat de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov, casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Centru din 31 ianuarie 2017, în partea respingerii acțiunii față de IMSP SCMC „V. Ignatenco” și în această parte a fost pronunțată o hotărâre nouă, prin care acțiunea înaintată de Evghenii Laricov și Daniela Laricov a fost admisă parțial, fiind încasat de la IMSP SCMC „V. Ignatenco” în beneficiul Danielei Laricov și Evghenii Laricov suma de 4539 de lei cu titlu de prejudiciu material, suma de 5000 de lei cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată formate din taxa de stat în instanța de fond în mărime de 250 de lei și în instanța de apel în mărime de 188 de lei, iar în total suma de 9 977 de lei.

În rest, hotărârea pronunțată în privința lui Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir a fost menținută.

Prin decizia din 07 februarie 2018 a Curții Supreme de Justiție recursurile declarate de către Laricov Evghenii, Laricov Daniela prin intermediul reprezentantului, avocatul Teleba Vladislav, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco”, avocatul Petru Coșleț în interesele Ecaterinei Bișir și recursul declarat de către Bîrcă Radu, s-a casat decizia din 20 iulie 2017 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecată.

Prin decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău s-a respins apelul declarat de Daniela Laricov și Evghenii Laricov, s-a menținut hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru pronunțată în pricina civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Daniela Laricov și Evghenii Laricov împotriva lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir, Instituția Medico-Sanitară Publică SCMC „V. Ignatenco” privind încasarea prejudiciului material și moral.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a concluzionat că hotărîrea instanței de fond este legală și întemeiată or, înțelegerea eronată de către reclamanți a drepturilor pretinse a fi protejate nu modifică și nici nu generează efecte juridice, în condițiile în care legislatorul a identificat cert categoria de acțiuni sau inacțiuni care pot fi penalizate în caz de realizare defectuoasă a acestora.

Astfel, instanța de apel în temeiul art.373 alin. (1) Cod de procedură civilă a verificat legalitatea și temeinicia hotărîrii doar în partea atacată, și anume în ceea ce privește repararea solidară a prejudiciului pretins de către Evghenii Laricov și Daniela Laricov din contul lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco”.

Colegiul Civil a indicat că în calitate de obiect eronat al disputei judiciare a constituit diagnosticul medical, pe care părțile au încercat prin diverse metode și procedee să-l identifice ca fiind unul valabil și obiectiv circumstanțelor în care a survenit trauma la pacienta xxxxx, aspect de drept care potrivit legii nu dispune de protecție juridică în materie de despăgubire or, prevederile art. 19 alin. (3) din Legea nr.411 privind ocrotirea sănătății, reglementează expres nerespectarea normelor de tratament medical, prescrierea de medicamente contraindicate sau aplicarea de tratamente necorespunzătoare, ceea ce nu a fost demonstrat de către reclamanții-apelanți. Deci, fiind certă și fără dubii sfera de protecție juridică doar a efectuării și prescrierii unui tratament conform diagnosticului medical stabilit, pe când identificarea diagnosticării unei maladii nu reprezintă un domeniu reglementat în materie de despăgubire.

De asemenea, Colegiul Civil a reținut că Evghenii Laricov și Laricov Daniela pretind încasarea în mod solidar din contul pîrîților a prejudiciului material în sumă de 4624 de lei pentru tratamentul lui Evghenii Laricov, fără ca acesta să fi deținut calitatea de pacient or, în cazul dat, factologia speței se referă la cazul clinic al pacientei xxxxxx, fără ca reclamantul să fi fost asistat de unitatea medico-sanitară. Astfel în lipsa unui element ale răspunderii delictuale prevăzut de art.1403 alin. (1) Cod civil, exclude răspunderea comitentului or, prevederile art.19 alin. (3) al Legii nr.411 privind ocrotirea sănătății nu sunt aplicabile pretinsului raport litigios, persoanele care pot solicita repararea prejudiciilor aduse pacienților de unitățile medico-sanitare sunt pacienții și organele de asigurare medicală. Deoarece Evghenii Laricov nu a probat solicitarea sa, cerința privind încasarea prejudiciului material a fost respinsă ca fiind una neprobată.

La 22 martie 2019 Evghenii Laricov și Daniela Laricov au declarat recurs, solicitând casarea deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrii din 31 ianuarie 2017 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei decizii noi de admitere integrală a cerințelor din cererea de chemare în judecată.

În susținerea recursului au invocat prevederile art. 432 alin. (2) lit.a), c) Cod de procedură civilă, și anume că în cazul dat instanțele ierarhic inferioare nu au aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a fost interpretată în mod eronat legea.

În motivarea recursului au indicat că instanțele de fond și de apel au examinat superficial cauza, dînd o apreciere eronată obiectului litigiului civil, cît și o interpretare greșită a legislației în vigoare or, la caz nu poate fi reținută ca fiind legală concluzia instanței de apel precum că cazul clinic al pacientei xxxxxx, nu cade sub incidența art. 19 alin. (3) al Legii nr.411 privind ocrotirea sănătății, or, pacienții pot cere repararea prejudiciului de către unitățile medico-sanitare, cînd

întrunesc una din condițiile normei. Concluziile date sunt eronate și derogatorii de la legislația în vigoare, deoarece obiectul acțiunii în instanța de judecată a constituit acordarea unei asistențe medicale necalitative de către medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, și nu în special stabilirea diagnosticului medical. Noțiunea de asistență medicală constă din mai multe etape: diagnosticul, investigația și determinarea complexului de medicamente administrate.

Au menționat că s-au adresat cu copilul după asistență medicală de urgență, pacienta care avea atunci 4 ani se încadrează în categoria de persoane care dispun de asistență medicală obligatorie, prin prisma prevederilor alin. (1) și (4) lit. a) din Legea nr.1585 din 27 februarie 1998 cu privire la asigurarea obligatorie de asistență medicală. Asistența medicală de urgență reprezintă un ansamblu de măsuri diagnostice și terapeutice întreprinse de către personalul medical calificat. Ea poate fi acordată la diferite niveluri de către medici și asistenți medicali cu diferite grade de pregătire. Astfel concluzia instanței de apel este eronată și schimbă noțiunea de asistență medicală cu cea de tratament medical și cea de diagnosticare, or la caz fiica lor nu a beneficiat de asistență medicală calificată, care era garantată de către stat. Asistența medicală obligatorie întrunea atât primirea copilului la consultație, efectuarea investigațiilor operative pentru a stabili genericul maladiei, cât și întreprinderea acțiunilor operative în vederea stabilizării stării copilului. În altă modalitate de decurgere a situației, dacă medicul Radu Bîrcă ar fi operat cu metode medicale adecvate stării pacientei nu se ajungea la agravarea situației.

A specificat că în conformitate cu normele Standardului de organizare, funcționare și practică în cadrul Unităților de Primiri Urgențe, aprobat la ședința Consiliului de Experți al Ministerului Sănătății al Republicii Moldova, procesul-verbal nr.2 din 19 mai 2017 și aprobat prin Ordinul Ministerului Sănătății nr.424 din 02 iunie 2017, Unitatea de Primire Urgențe este o subdiviziune structurală a instituției medico-sanitare spitalicești, cu personal propriu, special pregătit, destinată triajului, evaluării și tratamentului de urgență a pacienților cu afecțiuni acute care se prezintă la spital spontan.

Consideră întemeiate și certe concluziile din Raportul de expertiză medico-legală nr.385 din 11 februarie 2015 în care medicii legiști din cadrul Centrului de Medicină Legală, efectuând o expertiză suplimentară au concluzionat ce era obligat să efectueze medicul traumatolog. Astfel nici medicul Radu Bîrcă, nici Ecaterina Bișir nu au efectuat investigațiile necesare și anume, nu au prescris analiza generală a sîngelui, analiza generală a urinei, analiza biochimică a sîngelui, grupa sangvină, xxxx, electrocardiograma. Ambii medici s-au limitat la prescrierea efectuării radiografiei în regiunea mîinii stîngi a pacientului în care treimea proximală a brațului stîng nici nu se vizualizează, astfel că acesta nici nu a văzut regiunea brațului care a fost traumatizată. Cît ține de radiografia prescrisă de către medicul Ecaterina Bișir, s-a constatat că a fost efectuată numai proiecția directă în detrimentul obligațiunii de a prescrie efectuarea radiografiei umărului în două proiecții.

Coroborând circumstanțele de fapt ale cauzei cu cele legale, consideră că sunt îndreptățiți să obțină o satisfacție echitabilă, sub formă de reparare a prejudiciului material și moral, ca urmare a acțiunilor/inacțiunilor contrare legii ale colaboratorilor IMSP SCMC „V. Ignatenco” prin prisma prevederilor art. 1398, 1403, 1418 Cod civil și art. 19 alin. (3) din Legea nr.411 privind ocrotirea sănătății.

Au menționat că vinovăția intimaților constă în acordarea necalitativă a asistenței medicale fiicei, xxxxxx, ceea ce s-a soldat cu urmări grave pentru copil, așa cum

pentru corectarea erorilor comise de medici a fost necesară intervenție chirurgicală de urgență. Astfel, dînșii au avut de suferit extrem de mult de pe urma acțiunilor ilegale și necompetente ale medicilor.

Consideră că concluzia instanței de apel precum că nu este argumentată încasarea în mod solidar din contul pîrîților a prejudiciului material suportat de Evghenii Laricov în sumă de 4624 lei pentru tratament, deoarece nu a deținut calitatea de pacient este neîntemeiată, or, instanța nu a stabilit existența legăturii cauzale dintre agravarea stării sănătății lui Evghenii Laricov ca rezultat al unui factor de stres enorm, și anume a prestării de către medici a unei asistențe medicale necompetente copilului.

Au specificat că instanța de apel eronat a respins și pretenția privind încasarea sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral, așa cum aceștia s-au expus superficial, fără a analiza argumentele prezentate în dovedirea extinderii și volumului suferințelor și inconveniențelor morale la care a fost supusă familia lor, suma solicitată fiind una rezonabilă și menită să acopere suferințele suportate de ei grație acțiunilor ilegale și incompetenței medicilor.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă faptul că decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată pentru cunoștință participanților la proces conform scrisorii de însoțire la 18 ianuarie 2019 (f.d. 168, vol. III), însă date privind recepționarea acesteia de către recurenți lipsesc.

Totodată la 05 martie 2019 Daniela Laricov a solicitat prin cerere eliberarea deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, care a fost recepționată potrivit mențiunii din cerere la 18 martie 2019 (f.d. 171, vol.III).

Astfel, recursul declarat de Evghenii Laricov și Daniela Laricov la 26 martie 2019, a fost depus în termenul stabilit de lege.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 31 iulie 2019 a Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Evghenii Laricov și Daniela Laricov, a fost considerat admisibil.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

La 18 iunie 2019 Radu Bîrcă, reprezentat de avocatul Lilia Pacișina, a depus referință la cererea de recurs depusă de Evghenii Laricov și Daniela Laricov, prin care a solicitat respingerea ca neîntemeiată a cererii de recurs împotriva hotărârii din 30 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău. A menționat că probele prezentate de recurenți în susținerea poziției sale, nu demonstrează vina sa în vătămarea gravă a sănătății copilului, or concluziile din Raportul comisiei de examinare a cazului nr.101 din 15 octombrie 2012 au fost condiționate de relațiile de conflict care existau cu președintele comisiei. De către membrul comisiei Grigore Rusanovschi, șef secție traumatologia I, la 06 noiembrie 2012 expres a fost indicat că nu este de acord cu concluziile președintelui comisiei.

A specificat că dânsul în calitate de medic traumatolog-ortoped, la etapa sa, a pus diagnoza corectă, bazată pe examenul radiologic, iar tratamentul medicamentos indicat a corespuns diagnosticului clinic stabilit. Astfel la caz, lipsește legătura cauzală între acțiunile medicului și suferințele psihice și prejudiciul material și moral presupus suportate de familia Laricov.

La 19 septembrie 2019 Ecaterina Bișir, reprezentată de avocatul Petru Coșleț, a depus referință la cererea de recurs depusă de Evghenii Laricov și Daniela Laricov, prin care a solicitat respingerea integrală a recursului împotriva deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărîrii din 30 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru. A menționat că în cadrul examinării cauzei s-a constatat cu certitudine, că medicul Ecaterina Bișir a stabilit la 21 septembrie 2012 diagnoza corectă minorei xxxxx, și anume fractura oaselor fără deplasare, deoarece deplasarea era neînsemnată, iar în astfel de cazuri, tratamentul are loc fără intervenția chirurgicală. La fel dînsa a stabilit corect diagnozele și la 27 septembrie 2012, fapt menționat de către toți experții și specialiștii care au efectuat expertiza pe cazul dat. Prin urmare instanțele ierarhic inferioare just au respins acțiunea înaintată ca fiind neîntemeiată.

Potrivit prevederilor art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces. Completul din 5 judecători decide asupra oportunității invitării tuturor participanților sau a reprezentanților acestora pentru a se pronunța cu privire la problemele de legalitate invocate în cererea de recurs.

În corespundere norma indicată, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție.

Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurenții și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse.

Examinând și analizând argumentele invocate în cererile de recurs în raport cu materialele dosarului și prevederile legale, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Evghenii Laricov și Daniela Laricov, urmează a fi admis cu casarea deciziei din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărîrii din 31 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, instanța după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial decizia instanței de apel și hotărîrea primei instanțe, pronunțând o nouă hotărîre.

În conformitate cu art. 432 alin. (2) lit. a), c), alin. (4) Cod de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care, instanța judecătorească nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată și a interpretat în mod eronat legea.

Săvîrșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul

în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Colegiul judiciar consideră oportun să menționeze că nu va formula un răspuns detaliat pentru fiecare argument al recurenților și intimaților, ci va analiza doar motivele decisive pentru soluționarea prezentei cauze (a se vedea cauza *García Ruiz vs Spania* (Marea Cameră), 21 ianuarie 1999, parag. 26; *Moreira Ferreira vs Portugalia* (nr. 2) (Marea Cameră); 11 iulie 2017, parag. 84).

Esența articolelor 432 și 442 alin. (1) din Codul de procedură civilă oferă instanței de recurs competența de a efectua un control al legalității deciziei atacate, nu și a temeiniciei acesteia. Astfel, se vor reține circumstanțele de fapt, privite în ansamblu, care au fost prezentate de părți și stabilite de instanțele de judecată în fazele procesual anterioare, cu excepția situației în care constatările lor pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

Potrivit foii de însoțire nr.46-8 la fișa de solicitare a asistenței medicale de urgență, se confirmă că în conformitate cu solicitarea primită la 13 septembrie 2012, ora 08.27, xxxx, cu vârsta de xx ani, a fost preluată de la domiciliu și transportată la IMSP SCMC „V.Ignatenco” la ora 09.25, fiind indicat diagnosticul medicului AMU „leziune traumatică în regiunea articulației cotului pe stînga” (f.d. 42-43, vol. I).

Reieșind din înscrierile medicului Radu Bîrcă efectuate în registrul anexat la materialele cauzei, urmează că la data de 12 septembrie 2012 xxxx fiind la grădiniță a căzut pe cotul stîng, drept consecințe se atestă dureri minore în regiunea cotului sting, mișcările depline articulare, slab durere în cotul stîng. Radiologic s-a constatat lipsa leziunilor la moment, fiind stabilită diagnoza: contuzie minoră a țesuturilor moi cotul stîng (f.d. 44, vol. I).

Conform registrului de înregistrare a investigațiilor radiologice a IMSP SCMC „V.Ignatenco” început la 26 august 2012 și terminat la 19 octombrie 2012, se confirmă la 13 septembrie xxxxxxxx a fost investigată în regiunea cotului stîng, nefiind stabilit diagnostic de către medicul radiolog (f.d. 91-93, vol.I).

În trimiterea-extras din 05 octombrie 2012 eliberat pe numele pacientului xxxxxxxx, internată în staționar la 01 octombrie 2012 și externată la 05 octombrie 2012, se indică diagnosticul complet concreșterea incorectă a fracturii osului în regiunea umărului stîng (f.d.6, vol.I).

Conform fișei medicale întocmite de către Secția chirurgie a IMSP Institutul Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, Centrul Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică pe numele xxxx, se constată că pacientul a fost internat la 01 octombrie 2012 cu diagnosticul clinic „Fractură închisă a osului humeral în regiunea proximală cu deplasarea fragmentelor consolidată pe stînga” și externată la 05 octombrie 2012 cu diagnosticul principal la externare „Fractură închisă a osului humeral pe stînga în regiunea proximală cu deplasarea fragmentelor (faza consolidată)”. În urma intervenției chirurgicale urma a fi efectuată re poziția închisă fragmentelor osului humeral pe partea stîngă, ostiosinteza cu broșe (f.d. 115-124, vol.I).

Conform Raportului de constatare medico-legală nr.2848/D din 19 octombrie 2012 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția clinică mun.Chișinău, s-a concluzionat că la examinarea medico-legală a datelor documentelor medicale prezentate pe numele cet.xxxxx s-a constatat: fractură vicios consolidată brațului stîng cu deplasarea fragmentelor, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care

condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie (f.d. 59, vol.I).

Prin ordinul cu privire la admiterea unor erori în acordarea asistenței medicale de urgență pacientei xxxxxx și nerespectarea regulamentului de activitate a instituției nr.109 din 02 noiembrie 2012 a IMSP SCMC „V.Ignatenco”, pentru admiterea erorilor în activitatea profesională și lipsa de etică medicală, medicului-traumatolog responsabil Radu Bîrcă i-a fost anunțată mustrare aspră (f.d.161, vol.I). Ordinul respectiv a fost emis avîndu-se la bază raportul întocmit de către comisia constituită în vederea examinării cazului pacientei xxxxx (f.d. 161-166, 167, vol.I). Totodată prin ordinul cu privire la anularea ordinului nr.44 din 08 aprilie 2013 a IMSP SCMC „V.Ignatenco”, s-a considerat nul ordinul nr.109 din 02 noiembrie 2012 emis în privința lui Radu Bîrcă (f.d.168, vol.I).

Prin răspunsul nr.01-9/645 din 05 noiembrie 2012 eliberat de IMSP SCMC „V.Ignatenco” pe numele Danielei Laricov, se confirmă că în cadrul instituției medicale a fost creată comisie, care a examinat cazul clinic și s-a ajuns la concluzia că medicul Radu Bîrcă a comis erori în acordarea asistenței medicale pacientei xxxxxx. Totodată comisia a constatat greșeli admise de către Ecaterina Bișir la nivel de SATO nr.3. Comisia a propus sancționarea medicilor Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir (f.d.7, vol.I).

Prin răspunsul nr.0701/1809 din 08 noiembrie 2012 eliberat de Direcția sănătății pe numele Danielei Laricov, se confirmă că comisia din cadrul Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău a examinat plîngerea acesteia și au constatat că medicul Radu Bîrcă a comis erori în stabilirea diagnosticului și acordarea asistenței medicale copilului xxxxxx la momentul oportun, și anume diagnosticul incorect a dus la acordarea asistenței medicale cu întârziere, în privința acestuia fiind aplicată sancțiune disciplinară prin ordinul administrației IMSP SCMC „V.Ignatenco” (f.d.8, vol.I).

Potrivit procesului-verbal din 19 martie 2013 al ședinței comisiei de lucru din medici specialiști al Direcției sănătății a Consiliului municipal Chișinău privind examinarea petiției dnei Daniela Laricov, adresată Guvernului, referitor la rezultatele examinării petiției anterioare privind calitatea asistenței medicale acordate fiicei sale xxxxx, de către comisia creată a concluzionat că fractura brațului în 1/3 proximală stîngă putea surveni în perioada 14.09.2012–20.09.2012, cînd copilul s-a aflat în supravegherea rudelor, în rezultatul traumatismului repetat, neobservat, ceea ce a fost confirmat de către medicul curant; medicul traumatolog R.Bîrcă la 13.09.2012 a apreciat corect diagnosticul și tratamentul copilului; tratamentul indicat de către medicul ortoped-traumatolog Ecaterina Bișir la 21 septembrie 2012 a fost corect cu imobilizarea corectă a membrului în atelă ghipsată și indicată supravegherea în dinamică și prezentare la medic repetat la 25 septembrie 2012. Copilul xxxxxxx nu a fost prezentat la control repetat la 25 septembrie 2012 la medicul ortoped-traumatolog, conform indicațiilor anterioare, dar la 27 septembrie 2012, astfel nu a beneficiat de îngrijiri adecvate din partea părinților, motivul fiind supravegherea copilului de diferite rude (f.d.45-48, vol.I).

Conform Raportului de expertiză medico-legală nr.404 din 29 mai 2014 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția expertize în comisie, pe radiograma articulației cotului din 13 septembrie 2012 date pentru leziuni traumatiche nu se vizualizează. La fel nu se vizualizează treimea proximală a brațului stîng. Pe clișeele radiologice prezentate personal de către mama copilului xxxxxx

medicului radiolog consultant, semne ale traumatismului repetat, nu a constatat. Având în vedere datele prezentate, nu se exclude producerea fracturii după 13 septembrie 2012. Având în vedere acuzele copilului la dureri numai în articulația cotului stîng, lipsa fracturii în regiunea articulației cotului stîng efectuată în 2 proiecții, tratamentul medicamentos indicat de către medicul traumatologi-ortoped Radu Bîrcă, a corespuns diagnosticului clinic stabilit: contuzia minoră a țesuturilor moi a cotului stîng. Ambii medici Bîrcă Radu și Bișir Ecaterina, la etapa sa, au pus diagnoze corecte, bazate pe examenul radiologic.

După confirmarea fracturii asistența medicală acordată copilului a fost în volum deplin, conform standardelor în vigoare (f.d.103-114, vol.I).

Prin răspunsul nr.01-a/109 din 22 februarie 2013 eliberat de IMSP SCMC „V.Ignatenco”, Daniela Laricov a fost informată că studiind cazul cu pacienta xxxxx, mai minuțios specialiștii traumatologi din IMSP SCMC „V.Ignatenco” au confirmat faptul că în plan tehnologic dna E.Bișir a procedat corect, a fost stabilită diagnoza, s-a aplicat atelă gipsată și a fost îndreptată la spitalizare. Dna E.Bișir a fost avertizată privind comportamentul cu pacienții și responsabilitatea față de profesia de medic. Bîrcă R. a fost concediat, nefiind colaborator al IMSP SCMC „V.Ignatenco” (f.d.157, vol.I).

Conform Raportului de expertiză medico-legală nr.385 din 11 februarie 2015 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția expertize în comisie, conform standardelor medicale de diagnostic în traumatologia pediatrică medicul traumatolog este obligat să efectueze următoarele investigații: analiza generală a sîngelui, analiza generală a urinei, analiza biochimică a sîngelui, grupa sanguină, xxxxxor, electrocardiograma, radiografia.

Medicul traumatolog la examinarea pacienților cu suspiecții la fracturi a membrilor superioare, până a face careva investigații suplimentare de laborator este obligat să colecteze datele, timpul și circumstanțele în care s-a produs traumatismul, să examineze minuțios atât vizual, cât și palpator membrul superior cu suspecție la fractură, pentru a concretiza volumul, nivelul și proiecția investigațiilor radiologice în stabilirea diagnosticului și a unui tratament adecvat.

Toate manipulațiile efectuate de către medic se înscriu în cartela medicală a bolnavului de ambulatoriu sau fișa medicală a bolnavului de staționar.

Simptomele incipiente a fracturii osului humeral sunt următoarele: umăr dureros, sensibilitate locală, hematom (vîntăie piept, braț) semnificativ, rezistarea pacientului la mișcările umărului, la examinare, pînă la apariția durerii și este foarte importantă examinarea nervului axilar și a plexului brahial.

Pe radiograma articulației cotului din 13 septembrie 2012 careva date pentru leziuni traumatice nu se vizualizează. La fel nu vizualizează treimea proximală a brațului stîng (f.d.193-198, vol.I).

Conform Raportului de expertiză medico-legală nr.293 din 31 decembrie 2015 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția expertize în comisie, în majoritatea cazurilor tratamentul fracturilor închise ale oaselor membrilor superioare la copii este conservativ și se bazează pe aplicarea imobilizării cu ghips, control radiologic pentru aprecierea alinierii (axării) oaselor fracturate îndată după imobilizare și peste o perioadă de timp (2-6 săptămîni), iar decizia despre intervenția chirurgicală este luată de medicul traumatolog pediatru ulterior în caz dacă la controlul radiologie a fost stabilit dezaxarea capetelor oaselor fracturate.

Conform standardelor medicale de diagnostic și tratament în traumatologia pediatrică, decizia efectuării intervenției chirurgicale la copil, îi aparține medicului traumatolog pediatru și nu medicului radiolog (f.d. 224-227, vol.I).

Pentru început, instanța de recurs recapitulează esența litigiului.

Astfel, se constată că, la data de 12 septembrie 2012 minora xxxxx, cu vârsta de xxxx ani, aflându-se la grădinița de copii nr.193 din or.Vatra a fost împinsă de către un băiat din grupă. Copilul a căzut jos, traumându-și mâina stîngă. Deoarece copilul acuza dureri, în aceeași zi la domiciliu a fost chemat medicul de familie Margareta Paladi, care a cercetat copilul, nu a stabilit careva edem-hematom, extensia în articulația cotului era prezentă, iar la palpate erau prezente dureri în articulația cotului. Medicul de familie a recomandat părinților copilului să solicite serviciul urgență, pentru concretizarea diagnosticului.

Astfel, la 13 septembrie 2012, ora 08.27, a fost chemată urgența la domiciliu, xxxxx, fiind transportată la IMSP SCMC „V.Ignatenco” cu diagnosticul prealabil al medicului AMU „leziune traumatică în regiunea articulației cotului pe stînga”.

În cadrul IMSP SCMC „V.Ignatenco” xxxxxxxx, a fost examinată de către medicul traumatolog-ortoped din cadrul instituției medicale Radu Bîrcă, care reieșind din acuzele copilului a îndreptat copilul xxxxxx să facă radiografia cotului stîng, prescriindu-i tratamentul corespunzător.

La 21 septembrie 2012 fiind la control la medicul Ecaterina Bișir, pacienta xxxxx acuza dureri în regiunea brațului membrului superior pe stînga, fiind stabilit în baza radiografiei fractura închisă a 1/3 proximale a brațului pe stînga, fără deplasarea fragmentelor. Medicul Ecaterina Bișir în urma cercetării clișeului radiografic, a imobilizat membrul cu atelă ghipsată cu indicarea supravegherii în dinamică, cu prezentarea la medic repetat la 25 septembrie 2012.

La 27 septembrie 2012 a fost făcută o nouă radiografie la mîna stîngă a copilului xxxxxx, de către medicul Ecaterina Bișir recurenții fiind informați că urmează a fi efectuată o intervenție chirurgicală.

Astfel xxxxxxxx, a fost internată la 01 octombrie 2012 în Secția chirurgie a IMSP Institutul Cercetări Științifice în Domeniul Ocrotirii Sănătății Mamei și Copilului, Centrul Național Științifico-Practic de Chirurgie Pediatrică cu diagnosticul „Fractură închisă a osului humeral în regiunea proximală cu deplasarea fragmentelor consolidată pe stînga”, unde a suportat o intervenție chirurgicală pentru a re poziționa fragmentele osului humeral pe partea stîngă prin ostiosinteza cu broșe și a fost externată la 05 octombrie 2012.

Daniela Laricov și Evghenii Laricov, considerând că medicii din cadrul IMSP SCMC „V.Ignatenco”, Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir au stabilit un diagnostic greșit copilului minor xxxxxx, au depus prezenta cerere de chemare în judecată privind repararea prejudiciului material și moral, în temeiul art. 19 alin. 3 al Legii privind ocrotirea sănătății nr. 411-XII din 28 martie 1995, care prevede că pacienții, organele de asigurare medicală au dreptul la repararea prejudiciilor aduse pacienților de instituțiile medico-sanitare prin nerespectarea normelor de tratament medical, prin prescrierea de medicamente contraindicate sau prin aplicarea de tratamente necorespunzătoare care agravează starea de sănătate, provoacă dizabilitate permanentă, periclitizează viața pacientului sau se soldează cu moartea lui.

Fiind suverană în privința controlului pe care îl efectuează și având în vedere argumentele care i-au fost prezentate, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție a analizat cererea de chemare în judecată depusă de Daniela Laricov și Evghenii Laricov, inclusiv și prin prisma art. 8 din C.E.D.O.

În cazul de față, jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului a statuat că integritatea fizică și psihologică a persoanelor, implicarea lor în alegerea îngrijirii medicale administrate și consimțământul acestora în acest sens, precum și accesul acestora la informații care să le permită evaluarea riscurilor pentru sănătate la care sunt expuse, intră în domeniul de aplicare al articolului 8 al Convenției sus-citate (a se vedea Trocellier vs Franța (dec.), 5 octombrie 2006; S.B. vs România, 23 septembrie 2014, parag. 65).

Din raționamentele date, Înaltele Părți contractante au, în paralel cu obligațiile lor pozitive prevăzute la articolul 2 din Convenție, obligația pozitivă prevăzută la articolul 8. Așadar, în primul rând, statele au responsabilitatea de a introduce reglementări care să impună spitalelor publice și private să adopte măsuri adecvate pentru protejarea integrității fizice a pacienților și, pe de altă parte, victimele neglijenței medicale trebuie să aibă posibilitatea reală de a accede la proceduri în care ar putea, dacă este cazul, să obțină despăgubiri pentru daune (a se vedea Benderskiy vs Ucraina, 15 noiembrie 2007, parag. 61 – 62; Codarcea vs România, 2 iunie 2009, parag. 102 - 103; Csoma vs România, 15 ianuarie 2013, parag. 41 și 43; și S.B., ibidem, parag. 65 - 66).

În același timp, C.E.D.O. a considerat rezonabil să deducă de aici faptul că statele contractante trebuie, în virtutea obligațiilor pozitive, să adopte măsurile normative necesare pentru a garanta ca medicii iau în considerare consecințele previzibile ale unei proceduri medicale planificate asupra integrității corporale a pacienților și să îi informeze din timp pe pacienții respectivi despre consecințele respective, astfel încât aceștia din urmă să fie în măsură să ia o decizie informată.

În pofida argumentelor intimaților, coroborate prin hotărârea primei instanțe, precum că medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir au stabilit diagnosticul corect al copilului xxxxxxx, fiind prescris tratamentul conform stării de fapt stabilite, Colegiul nu le va reține ca întemeiate, din următoarele considerente.

Colegiul judiciar învederează că cererea recurenților se referă la o pretinsă neglijență a unor prestatori de servicii de sănătate publici în îndeplinirea sarcinilor lor. La fel, instanța de recurs punctează că va pune în balanță drepturile și obligațiile atât a pacientei xxxxxx, cât și a medicilor Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, angajații IMSP SCMC „V.Ignatenco”.

În acest sens, pentru a elucida faptele abordate mai sus, instanța de judecată a considerat că trebuie să opereze cu legislația din domeniul civil și cel medical aferente cazului, în vigoare la data apariției litigiului.

Sub acest aspect, art. 19 alin. 3 din Legea privind ocrotirea sănătății nr. 411-XII din 28 martie 1995, prevede că pacienții, organele de asigurare medicală au dreptul la repararea prejudiciilor aduse pacienților de instituțiile medico-sanitare prin nerespectarea normelor de tratament medical, prin prescrierea de medicamente contraindicate sau prin aplicarea de tratamente necorespunzătoare care agravează starea de sănătate, provoacă dizabilitate permanentă, periclitizează viața pacientului sau se soldează cu moartea lui.

Art. 15 alin. (1) din Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005, prevede că pacientul sau reprezentantul său poate ataca acțiunile prestatorilor de servicii de sănătate ce au

condus la lezarea drepturilor individuale ale pacientului. Totodată, conform art. 17 alin. (1), orice persoană care consideră că i-au fost lezate drepturile și interesele legitime prevăzute de prezenta lege este în drept, în vederea protejării lor, să se adreseze în instanța judecătorească competentă.

Prin prisma articolului 18 alin. (1) din legea citată, se deduce că responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor individuale, stipulate de prezenta lege o poartă prestatorii de servicii de sănătate, iar potrivit art. 1 alin. (2) din Legea privind ocrotirea sănătății nr. 411-XII din 28 martie 1995, prestatori de servicii de sănătate sunt instituțiile medico-sanitare și farmaceutice, indiferent de tipul de proprietate și forma juridică de organizare, medici și alți specialiști în domeniu, alte persoane fizice și juridice abilitate cu dreptul de a practica anumite genuri de activitate medicală și farmaceutică.

Conform art. 970 alin. (1) și (2) Cod civil, prin contractul de prestări servicii, o parte (prestator) se obligă să presteze celeilalte părți (beneficiar) anumite servicii, iar aceasta se obligă să plătească retribuiția convenită. Obiectul contractului de prestări servicii îl constituie serviciile de orice natură.

În acest sens, articolul 1398 alin. (1), coroborat cu art. 1399 din Codul civil, cel care acționează față de altul în mod ilicit, cu vinovăție este obligat să repare prejudiciul patrimonial, iar în cazurile prevăzute de lege, și prejudiciul moral cauzat prin acțiune sau omisiune.

În condițiile articolului 1403 alin. (1) din Codul civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Prin intermediul acestor norme juridice, Colegiul judiciar observă că recurenții se încadrează în noțiunea de reprezentant al pacientului xxxxxx definită de art. 1 alin. (2) din Legea nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005.

Astfel, în calitate de pîrît este indicat IMSP SCMC „V.Ignatenco”, cît și medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, care activau în cadrul acestei instituții la data adresării pacientului xxxxxxxx pentru a primi asistență medicală calificată, medicii reprezentînd în mod direct, interesele instituției în cazul prestării serviciilor de sănătate.

În context, instanța de recurs observă că răspunderea intimaților va fi stabilită în conexiune cu activitatea medicilor prezentată în litigiu, care, de fapt, au fost reprezentanții IMSP SCMC „V.Ignatenco”.

În virtutea obligației și normelor de drept menționate, Colegiul lărgit notează că recurenții Daniela Laricov și Evghenii Laricov au dreptul de a cere de la intimați repararea prejudiciului material și moral. Procedul de subsumare va fi realizat prin intermediul art. 19 alin. 3 din Legea privind ocrotirea sănătății nr. 411-XII din 28 martie 1995, art. 15 alin. (1), art. 17 alin. (1) și art. 18 alin. (1) din Legea nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005 în raport cu art. 970, 1398 și 1399 din Codul civil.

Concomitent, deși între părți este aparent un raport de prestări servicii, totuși nu au fost întrunite excepțiile de la art. 1399 din Codul civil. Cu titlu de principiu, viața, sănătatea, integritatea fizică sau psihică nu pot face obiectul vreunei convenții, întrucât actul juridic civil nu poate avea ca obiect lucruri care nu sunt în circuitul civil. De altfel, în domeniul medical, norma legală este întotdeauna cea care stabilește drepturile și obligațiile subiectelor raportului juridic medical (civil), iar în ceea ce privește răspunderea medicală, legea specială stabilește cel mult situațiile de răspundere medicală, însă condițiile antrenării răspunderii sunt cele din

dreptul comun. Astfel, în cazul de față, se vor aplica elementele caracteristice răspunderii civile delictuale.

Reieșind din raționamentele legale invocate, Colegiul lărgit punctează că răspunderea civilă include următoarele elemente: prejudiciul, fapta ilicită, raportul causal dintre faptă și prejudiciu și vinovăție. Acestea sunt condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale. Lipsa unei condiții, potrivit regulii generale, exclude răspunderea delictuală, cu excepția cazurilor expres prevăzute de lege când răspunderea delictuală se poate angaja și în lipsa unor condiții. Dacă legea modifică sau restrânge cercul condițiilor necesare pentru angajarea răspunderii delictuale, suntem în prezenta unor condiții speciale.

În această ordine de idei, instanța de recurs va examina întrunirea condițiilor sus-citate.

Mai mult, cererea de recurs ridică o problemă de interpretare a prevederilor art. 19 alin. (3) din Legea privind ocrotirea sănătății nr. 411-XII din 28 martie 1995, avînd în vedere concluzia instanței de apel, referitor la faptul că diagnosticarea unei maladii nu reprezintă un domeniu reglementat în materie de despăgubire, sfera de protecție juridică fiind doar efectuarea și prescrierea unui tratament conform diagnosticului medical stabilit.

Potrivit acestui argument, instanța de apel a constatat că lipsesc condițiile generale necesare pentru antrenarea răspunderii delictuale, în mod special faptul juridic.

Un element important al răspunderii medicale se referă la fapta ilicită. Doctrina juridică și jurisprudența națională definește acest component ca o faptă prin care, încălcându-se normele dreptului obiectiv, se lezează drepturile subiective sau interesele persoanei. Aceasta poate apărea sub forma acțiunii sau inacțiunii.

La capitolul dat, Colegiul judiciar observă că drepturile pacientului sunt drepturi derivate din drepturile fundamentale ale omului la viață și sănătate, care includ drepturi sociale ce țin de accesibilitate, echitate și calitate în obținerea asistenței medicale, precum și drepturi individuale ce țin de respectarea pacientului ca ființă umană, a demnității și integrității lui, realizate în cadrul utilizării serviciilor de sănătate în acord cu art. 1 alin. (2) din Legea nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005. Mai mult, conform art. 5 lit. a), c), d), f), h), q) din aceeași lege, pacientul are dreptul la asistență medicală gratuită în volumul stabilit de legislație; securitatea vieții personale, integritatea morală, cu asigurarea discreției în timpul acordării serviciilor de sănătate; reducere a suferinței și atenuare a durerii, provocate de o îmbolnăvire și/sau intervenție medicală, prin toate metodele și mijloacele legale disponibile, determinate de nivelul existent al științei medicale și de posibilitățile reale ale prestatorului de servicii de sănătate; la asigurarea de asistență medicală (obligatorie și benevolă), în conformitate cu legislația; examinare, tratament și întreținere în condiții adecvate normelor sanitaro-igienice; despăgubire a daunelor aduse sănătății, conform legislației.

Sub aceste aspecte, instanța de recurs consideră că medicul Radu Bîrcă nu a acordat pacientului xxxxx o asistență medicală în volum deplin, admitînd o atitudine superficială la examinarea pacientului xxxxxx, care în rezultat i-au agravat suferințele și durerea, fiind necesară adresarea repetată la medicul Ecaterina Bișir, imobilizarea mîinii cu atelă gipsată, și suportarea intervenției chirurgicale în vederea re poziționării osului umărului din partea stîngă cu broșe.

Colegiul specifică, circumstanțele cazului în care s-a produs trauma la pacientul xxxxxx, căderea liberă în cotul stîng, vîrsta copilului minor de numai 4 ani, care nu putea să exteriorizeze toate simptomele care le avea la momentul adresării la medic, în vederea orientării medicului de a o examina și cerceta clinic. Astfel medicul Radu Bîrcă s-a limitat la acuzele care le-a prezentat copilul, și anume durerea în regiunea cotului, recomandând efectuarea examenului radiologic în această zonă. Evident că în cazul dat potrivit clișeului radiografic medicul Radu Bîrcă nu a stabilit fractură, ci doar o contuzie a țesuturilor moi a cotului, fiind recomandat pacientului un bandaj elastic, sirop și unguent. Fără atenție din partea medicului Radu Bîrcă au rămas acuzele mamei că copilul are dureri insuportabile la mîna stîngă, nu poate ridica mîna, merge cu mîna lăsată/înclinată în jos, limitîndu-se doar la răspunsul că aceasta este din cauza nășădirii puternice la cot.

Prin urmare Raportul de expertiză medico-legală nr.404 din 29 mai 2014 care conține concluzia precum că pe radiograma articulației cotului din 13 septembrie 2012 la xxxxxx leziuni traumatice nu se vizualizează, nici treimea proximală a brațului stîng, astfel că tratamentul medicamentos indicat de către medicul traumatolog-ortoped Radu Bîrcă a corespuns diagnosticului clinic stabilit, contuzia minoră a țesuturilor moi a cotului stîng, instanța de recurs nu îl poate aprecia ca definitiv în cazul dat, or nu acest aspect al acordării asistenței medicale este invocat de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov ca fiind neglijent.

Colegiul remarcă că medicul Radu Bîrcă a admis neglijență în examinarea membrului superior în întregime a copilului xxxxxx, pentru a stabili un diagnostic final corect și recomandarea tratamentului corespunzător. Poziția dată a Colegiului este consolidată și prin concluzia din Raportul de expertiză medico-legală nr.385 din 11 februarie 2015 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția expertize în comisie, care au stabilit că conform standardelor medicale de diagnostic în traumatologia pediatrică medicul traumatolog era obligat să efectueze următoarele investigații: analiza generală a sîngelui, analiza generală a urinei, analiza biochimică a sîngelui, grupa sanguină, RH factor, electrocardiograma, radiografia. La fel medicul traumatolog la examinarea pacienților cu suspecție la fracturi a membrilor superioare, pînă a face careva investigații suplimentare de laborator este obligat să colecteze datele, timpul și circumstanțele în care s-a produs traumatismul, să examineze minuțios atît vizual, cît și palpator membrul superior cu suspecție la fractură, pentru a concretiza volumul, nivelul și proiecția investigațiilor radiologice în stabilirea diagnosticului și a unui tratament adecvat. Toate manipulațiile efectuate de către medic se înscriu în cartela medicală a bolnavului de ambulatoriu sau fișa medicală a bolnavului de staționar (f.d.193-198, vol.I). Toate aceste investigații nu au fost efectuate de către medicul traumatolog Radu Bîrcă, or în cartela medicală a pacientului, cît și în mențiunile din registrul medicului Radu Bîrcă, nu se conțin asemenea înscrieri referitor la examinarea pacientului xxxxxx(f.d.43-44, vol.I).

Colegiul menționează că și comisia creată prin ordinul IMSP SCMC „V.Ignatenco” nr.101 din 15 octombrie 2012, au examinat amplu cazul, cu audierea tuturor persoanelor din litigiu și în raportul său au indicat că Radu Bîrcă a comis erori grave în acordarea asistenței medicale pacientului Daniela Laricov și anume: pacienta nu a fost examinată corect conform cerințelor ortopedice pentru examinarea membrului superior, examinarea incorectă a dus la examinarea radiologică greșită în urma la ce zona fracturată a rămas neexaminată, diagnoza

incorectă a dus la acordarea asistenței medicale greșite în loc de atelă ghipsată s-a aplicat bandaj moale la cot, pe când fractura humerusului a rămas neimobilizată ce și a provocat dureri majore la orice mișcare, iar argumentul medicului Radu Bîrcă că ar fi fost examinată toată mîna, comisia nu l-a reținut, așa cum nu erau descrieri în jurnalul de evidență a internării referitor la examinarea efectuată, nefiind descrisă starea reală a pacientului (f.d. 162-165, vol.I).

Colegiul reține ca corectă concluzia comisiei menționată mai sus, avînd în vedere că în componența comisiei erau medici competenți în domeniu și examinarea a avut loc în scurt timp după survenirea cazului, fiind audiați toți participanții cazului, cu concretizarea întrebărilor neclare, membrii comisiei susținînd constatările făcute, cu excepția propunerii de a fi eliberat din funcție medicul Radu Bîrcă. Referitor la medicul Rusanovschi Grigore, Colegiul reține că acesta nu a fost de acord cu concluzia președintelui comisiei ce ține de sancționarea medicilor Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, or acesta nu a indicat dezacordul cu constatările efectuate de comisie.

Totodată Colegiul remarcă și eroarea admisă de către mediul traumatolog ortoped Ecaterina Bișir, ce ține de îndreptarea pacientului xxxxxx pentru efectuarea radiografiei doar în proiecție directă în urma la ce s-a stabilit diagnoza „Fractură închisă a 1/3 proximale a brațului pe stînga fără deplasarea fragmentelor”, fiind prescrisă aplicarea atelei ghipsate și recomandat tratamentul medicamentos. În rezultatul efectuării radiografiei dintr-o proiecție nu a fost posibil de stabilit de către medicul Ecaterina Bișir a deplasării fragmentelor, cu imobilizarea corectă a membrului superior stîng, în consecință fiind necesară intervenția chirurgicală în vederea re poziționării fragmentelor osului humeral a brațului stîng, cu osteosinteza cu broche. Astfel, la caz medicul Ecaterina Bișir era obligată să indice radiografia umărului în două proiecții, pentru a stabili diagnoza corectă și imobilizarea mîinii conform poziționării reale a fracturii a 1/3 proximale a brațului pe stînga.

Prin urmare Colegiul nu pune la îndoială concluzia din Raportul de expertiză medico-legală nr.404 din 29 mai 2014 ce ține de corectitudinea diagnozelor puse de către medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir la etapa sa, bazate pe examenul radiologic, dar reține că pacientul xxxxx nu a beneficiat din partea medicului Radu Bîrcă de asistență medicală în volum deplin și necesar (prin examinarea întregului membru superior stîng), în vederea stabilirii/înfirmării fracturii provocate în urma căderii și loviturii mîinii stîngi, iar medicul Ecaterina Bișir contrar obligațiilor sale, nu a recomandat efectuarea radiografiei mîinii stîngi a pacientului xxxxxx din două proiecții în vederea stabilirii corecte a fracturii și imobilizării mîinii.

În viziunea instanței, scopul principal al radiografiei este de a reduce la minim existența vreunui risc pentru sănătatea și integritatea pacientului, or legislația impune fără echivoc diligență și prudență maximă din partea prestatorilor de servicii medicale.

Astfel prin comportamentul său medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir din cadrul IMSP SCMC „V.Ignatenco” au încălcat drepturile pacientului xxxxxxxx stabilite în Legea cu privire la drepturile și responsabilitățile pacientului nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005 și obligațiile sale de serviciu, or careva probe în demonstrarea contrariului aceștia nu au prezentat. În esență, o persoană când se adresează la oricare medic are o așteptare rezonabilă și legitimă de a primi o examinare și rezolvare a cererii sale într-o manieră promptă, justă și eficientă.

Argumentul medicului Radu Bîrcă că pacientul xxxxxxxx a invocat doar durere în regiunea cotului, dânsul îndreptând-o la examinarea radiologică doar în regiunea invocată, Colegiul îl apreciază ca fiind o încercare de transmitere a responsabilității de la medic la pacient.

Pe cale de consecință, instanța de recurs constată că pacientul xxxxxxxx a fost lezată în dreptul său la securitatea integrității fizice în acord cu art. 1 alin. (2) și art. 5 lit. c) din Legea nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005. De altfel, situația respectivă poate fi raportată la art. 18 alin. (1) din legea citată, și art. 19 alin. (3) din Legea privind ocrotirea sănătății nr. 411 din 28 martie 1995 care dictează că responsabilitatea pentru încălcarea drepturilor individuale, stipulate de prezenta lege o poartă prestatorii de servicii de sănătate, iar pacienții au dreptul la repararea prejudiciilor aduse pacienților de instituțiile medico-sanitare prin nerespectarea normelor de tratament medical, prin prescrierea de medicamente contraindicate sau prin aplicarea de tratamente necorespunzătoare care agravează starea de sănătate.

Cu privire la condiția vinovăției din cadrul răspunderii civile delictuale, aceasta are un caracter dependent, marcat cu claritate atât de condiția faptei ilicite, cât și de aceea a raportului de cauzalitate între cea din urmă și prejudiciu.

În cazul de față, IMSP SCMC „V.Ignatenco” a fost reprezentantă de către medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir.

Astfel, conform art. 1403 alin. (1) din Codul civil, comitentul răspunde de prejudiciul cauzat cu vinovăție de prepusul său în funcțiile care i s-au încredințat.

Art. 1398 din Codul civil nu enumeră tipurile de vinovăție, totuși, având în vedere o interpretare sistemică a legislației civile raportată la art. 603 alin. (1) din Codul civil, aceasta poate fi numai pentru dol (intenție) sau culpă (imprudență sau neglijență). Dacă în primul caz nu există dificultăți de definire, atunci în cazul unei fapte ce este comisă din imprudență, autorul prevede urmarea păgubitoare a activității lui, dar crede și speră că ea nu va interveni, iar atunci când prejudiciul se produce din cauza unei activități neglijente, autorul nu prevede consecința, deși trebuia și putea să o prevadă.

În ceea ce privește fundamentarea răspunderii medicale pe noțiunea de „eroare medicală”, Legea nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005 se limitează la o definiție sumară a acesteia, respectiv o prezintă ca pe o activitate sau inactivitate conștientă a prestatorului de servicii de sănătate, soldată cu moartea sau dauna cauzată sănătății pacientului din imprudență, neglijență sau lipsă de profesionalism.

În speță, conform Raportului de constatare medico-legală nr.2848/D din 19 octombrie 2012 întocmit de către Centrul de Medicină Legală, Secția clinică mun.Chișinău, s-a concluzionat că la examinarea medico-legală a datelor documentelor medicale prezentate pe numele xxxx s-a constatat: fractură vicios consolidată brațului stîng cu deplasarea fragmentelor, care a fost cauzată în rezultatul acțiunii traumatice a unui obiect contondent dur, posibil în timpul și circumstanțele indicate, care condiționează o dereglare a sănătății de lungă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare corporală medie (f.d. 59, vol.I).

Sub acest aspect, situația din litigiu se încadrează la categoria de responsabilitate medicală, care, în sensul larg, excede limitele noțiunii de eroare medicală, fiind reglementată expres în art. 17 și 18 din legea citată.

O altă interpretare și abordare decât cea prezentată ar conduce la încălcarea obligațiilor procedurale asumate de statul nostru în temeiul art. 8 din C.E.D.O.

Pornind de la argumentele recurenților, Colegiul de control judiciar consideră că instanțele ierarhic inferioare au apreciat arbitrar probele anexate la dosar în coraport cu circumstanțele cauzei și argumentele recurenților, întrucât, în favoarea respingerii cererii de chemare în judecată, au fost aduse afirmații caracterizate prin formalism.

Astfel Colegiul apreciază ca eronată poziția instanței de apel care a reiterat că în calitate de obiect eronat al disputei judiciare a constituit diagnosticul medical, pe când prevederile art. 19 alin. (3) din Legea nr.411 privind ocrotirea sănătății reglementează expres nerespectarea normelor de tratament medical, prescrierea de medicamente contraindicate sau aplicarea de tratamente necorespunzătoare, ceea ce nu a fost demonstrat de către reclamanti, or la caz s-a constatat cert că a avut loc aplicarea tratamentului necorespunzător în urma unei erori medicale și în urma intervenției medicale (actului medical) neglijente față de pacientul xxxxx, care inclusiv și prin prisma art. 5 alin. (1) lit.q) al Legii nr. 263-XVI din 27 octombrie 2005 beneficiază de dreptul la despăgubire a daunelor aduse sănătății. La caz este cert și că în privința xxxx a fost aplicat din start un tratament necorespunzător, ce a dus în consecință la suportarea intervenției chirurgicale. Agravarea stării sănătății xxxxx putea fi evitată prin stabilirea fracturii membrului superior stîng la prima adresare la medic, cu imobilizarea acesteia conform standardelor medicale.

În mod corespunzător, și raționamentele instanței de fond privind netemeinicia cererii nu sunt convingătoare, fiind apreciate eronat și nefondat probele anexate la materialele cauzei, or probele urmează a fi apreciate multiaspectual și nepărtinitor în conformitate cu art. 130 din Codul de procedură civilă, cât și nu au fost apreciate și stabilite corect toate circumstanțele cauzei.

Pe baza celor prezentate, rezultă că prestatorii de servicii de sănătate nu au prevăzut consecințele acțiunilor lor, deși trebuiau și puteau să o prevadă, având în vedere calificarea acestora în domeniul respectiv.

Pentru antrenarea răspunderii civile medicale, ca și în cazul răspunderii civile delictuale, este necesar ca între fapta ilicită și prejudiciu să existe un raport de cauzalitate respectiv prejudiciul cauzat să fie consecința faptei ilicite.

În acest sens, Colegiul lărgit va stabili toate corelațiile dintre fapte și împrejurări, reținându-se în câmpul causal doar acelea care au o contribuție directă sau indirectă, mediată sau nemijlocită la producerea prejudiciului și care fac posibilă identificarea cauzelor principale, secundare, interne, externe și concomitente.

În speță, instanța de recurs reiterează că recurenții au invocat că au suportat un prejudiciu material manifestat sub forma de cheltuieli pentru serviciile medicale pentru tratamentul xxxx în mărime de 398 de lei, și cheltuieli suportate pentru tratamentul lui Evghenii Laricov în mărime de 4624 de lei (f.d. 12, vol.I; 152, verso, vol.III). Totodată recurenții au solicitat încasarea în mod solidar din contul lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir și IMSP SCMC „V.Ignatenco” a prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, cât și cheltuielile de judecată.

Fiind stabilit că IMSP SCMC „V.Ignatenco” a fost reprezentantă de către medicii Radu Bîrcă și Ecaterina Bișir, în acordarea asistenței medicale pacientului xxxxx, reieșind din art. 1403 alin. (1) din Codul civil, anume IMSP SCMC „V.Ignatenco” urmează să răspundă de prejudiciul cauzat xxxxx.

Colegiul de control judiciar observă că, soții Laricov au suportat cheltuieli pentru tratamentul medical al fiicei xxxxxxxx, prejudiciul material fiind justificat și

urmează a fi compensat părinților Daniela Laricov și Evghenii Laricov din contul IMSP SCMC „V.Ignatenco”, în mărime de 281,95 de lei (f.d. 16, 17-18, 123, vol.I).

Referitor la cerința privind încasarea prejudiciului material în cuantum de 116,05 lei, cheltuieli pretins suportate pentru tratamentul copilului xxxxxx, Colegiul o va respinge ca neîntemeiată, deoarece în cadrul examinării prezentei cauze civile de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov nu au fost prezentate probe în confirmarea sumelor pretinse, contrar prevederilor art. 117 alin. (1) și art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă.

Referitor la cheltuielile medicale suportate de către Evghenii Laricov în mărime de 4624 de lei, Colegiul consideră cerința a fi fără suport juridic și o va respinge ca neîntemeiată or, xxxxxx este pacientul care are dreptul la repararea prejudiciului adus de către instituția medico-sanitară potrivit art. 19 alin. 3 al Legii privind ocrotirea sănătății nr.411-XIII din 28 martie 1995. Totodată acestei pretenții nu sunt aplicabile nici prevederile art.1398 alin. (1) Cod civil, or la caz Colegiul nu a atestat careva acțiuni ilicite din partea pârîților față de Evghenii Laricov. La fel de către acesta nu a fost confirmat prin probe pertinente că a suportat careva suferințe psihice sau fizice anume ca rezultat al cărorva acțiuni ale pârîților.

Cu referire la pretenția Danielei Laricov și Evghenii Laricov privind recuperarea prejudiciului moral în mărime de 50 000 de lei, Colegiul îl consideră parțial întemeiat.

Conform art.1422 alin.(1) Cod civil, în cazul în care persoanei i s-a cauzat un prejudiciu moral (suferințe psihice sau fizice) prin fapte ce atentează la drepturile ei personale nepatrimoniale, precum și în alte cazuri prevăzute de legislație, instanța de judecată are dreptul să oblige persoana responsabilă la reparația prejudiciului prin echivalent bănesc.

Art.1423 Cod civil prevede că, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate.

Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luînd în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

De asemenea, la determinarea mărimii compensației pentru prejudiciul moral o importanță deosebită au valorile morale lezate pentru persoana vătămată. În cazul suportării unui prejudiciu moral, fiecare persoană vătămată acordă o prețuire diferită valorilor lezate.

Suplimentar, Colegiul lărgit ia act de faptul că recurenții au avut în mod formal acces la o procedură care să îi permită recunoașterea încălcării drepturilor sociale și individuale de către prestatorii de servicii medicale și să obțină acordarea de reparații pentru prejudiciului suferit. Pe de altă parte, obligația de procedură impusă de C.E.D.O. privind îngrijirea necesită, de asemenea, încheierea procedurii într-un termen rezonabil (a se vedea Șilih vs Slovenia (M.C.), 9 aprilie 2009, parag. 196). În această privință, CtEDO a subliniat că, pe lângă problema respectării drepturilor care decurg din articolele Convenției într-o anumită cauză, considerațiile mai generale necesită, de asemenea, examinarea promptă a cazurilor privind neglijența medicală în spital. Cunoașterea faptelor și a eventualelor erori în administrarea îngrijirilor medicale este esențială pentru a permite instituțiilor în cauză și

personalului medical să remedieze eventualele deficiențe și să prevină astfel de erori. Prin urmare, examinarea rapidă a acestor cazuri este important pentru siguranța utilizatorilor tuturor serviciilor de sănătate (a se vedea Oyal vs Turcia, 23 martie 2010, parag. 76; Kanal vs Turcia, 15 ianuarie 2019, parag. 44).

În consecință, se observă că litigiul a fost soluționat definitiv abia la 5 ani de la introducerea acțiunii civile, iar o astfel de întârziere, este de natură să prelungească o incertitudine dificilă nu numai pentru recurenți, ci și pentru profesioniștii din domeniul sănătății în cauză.

În același timp, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a statuat în jurisprudența sa constantă conform căreia un reclamant nu poate fi obligat să prezinte vreo dovadă a prejudiciului moral pe care l-a suferit (a se vedea, printre multe altele, Pshenichnyy vs Rusia, 14 februarie 2008, parag. 35, Antipenkov vs Rusia, 15 octombrie 2009, parag. 82, Nedayborshch vs Rusia, 1 iulie 2010, parag.37).

Având în vedere cele menționate mai sus și reieșind din specificul cererii de chemare în judecată, Colegiul consideră că recurenților li s-au cauzat suferințe de ordin moral ca urmare a evenimentelor produse, și urmează a fi admise în quantum de 45 000 de lei, sumă pe care Colegiul o consideră necesară, reală și proporțională suferințelor suportate, cât și reieșind din situația prelungită de incertitudine constatată în faza de recurs de circa 5 ani.

Cu referire la compensarea cheltuielilor de judecată, Colegiul civil reține că, potrivit art. 94 alin. (1) Cod de procedură civilă, instanța judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părții care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acțiunea reclamantului a fost admisă parțial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporțional părții admise din pretenții, iar pîrîtului – proporțional părții respinse din pretențiile reclamantului, iar potrivit art. 82 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat și din cheltuielile de judecare a cauzei.

Astfel, ținând cont de faptul că acțiunea recurenților urmează a fi admisă parțial, respectiv Danielei Laricov și Evghenii Laricov îi vor fi compensate din contul IMSP SCMC „V.Ignatenco” suma de 188 de lei, cheltuieli suportate cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de apel (f.d.146, vol. II) și 50 de lei, cheltuieli suportate cu titlu de taxă de stat achitată în instanța de recurs (f.d. 1, vol.III), în total suma de 238 de lei.

Colegiul reține că în cadrul examinării cauzei, avocatul pîrîtei Ecaterina Bișir, Petru Coșleț a solicitat încasarea cheltuielilor de asistență juridică suportate de către ultima. În confirmarea cheltuielilor invocate, a fost prezentat bonul de plată seria EP nr.798053 din 20 decembrie 2016 în sumă de 6400 de lei și actul de primire-predare a lucrului efectuat de către avocat în sumă de 10 400 de lei.

Având în vedere că de către Ecaterina Bișir, reprezentată de avocatul Petru Coșleț a fost prezentată confirmarea achitării serviciilor prestate doar în sumă de 6400 de lei, Colegiul va încasa din contul recurenților în beneficiul Ecaterinei Bișir suma de 6400 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică, ca fiind necesare și rezonabile, în rest cerința privind încasarea cheltuielilor de asistență juridică se va respinge ca neîntemeiată.

Conform art. 85 alin. (1) lit. a) Cod de procedură civilă, de taxă de stat pentru judecarea cauzelor civile se scutesc reclamanții în acțiunile de reparație a prejudiciului cauzat prin vătămare a integrității corporale sau prin altă vătămare a

sănătății ori prin deces, iar conform art. 98 alin. (1) Cod de procedură civilă, cheltuielile aferente judecării cauzei, suportate de instanța judecătorească, precum și taxa de stat, de a căror plată reclamantul a fost scutit, se încasează la buget de la pîrît proporțional părții admise din acțiune dacă pîrîtul nu este scutit de plata cheltuielilor de judecată.

Conform art. 83 alin. (2) Cod de procedură civilă, în acțiunile patrimoniale, taxa de stat se determină în funcție de caracterul și valoarea acțiunii, iar în acțiunile nepatrimoniale și în alte cazuri prevăzute de lege, în proporții fixe, conform Legii taxei de stat.

Reieșind din normele sus-menționate, Colegiul va dispune încasarea la bugetul public din contul pîrîtului IMSP SCMC „V.Ignatenco” a cheltuielilor de judecată sub formă de taxă de stat, în mărime de 150 de lei, pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului material și 100 de lei, pentru capătul de cerere privind încasarea prejudiciului moral, iar în total suma de 250 de lei, de plata căreia reclamanta a fost scutită prin lege la depunerea acțiunii în judecată.

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov, de a casa integral decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. b) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se admite recursul declarat de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov.

Se casează decizia din 20 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și hotărârea din 31 ianuarie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Daniela Laricov și Evghenii Laricov împotriva lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” privind încasarea prejudiciului material și moral, cu pronunțarea unei hotărâri noi prin care:

Se admite parțial, cererea de chemare în judecată înaintată de Daniela Laricov și Evghenii Laricov împotriva lui Radu Bîrcă, Ecaterina Bișir, Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” privind încasarea prejudiciului material și moral.

Se încasează de la Instituția Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” în beneficiul Danielei Laricov și Evghenii Laricov prejudiciul material în mărime de 281,95 (două sute optzeci și unu) de lei 95 bani, prejudiciul moral în mărime de 45 000 (patruzeci și cinci de mii) de lei, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 238 (două sute treizeci și opt) de lei, iar în total suma de 45 519,95 (patruzeci și cinci mii cinci sute nouăsprezece) lei 95 bani.

În rest cerințele Danielei Laricov și Evghenii Laricov se resping ca fiind neîntemeiate.

Se încasează la bugetul public din contul Instituției Medico-Sanitară Publică Spitalul Clinic Municipal pentru Copii „Valentin Ignatenco” cheltuieli de judecată sub forma taxei de stat în mărime de 250 (două sute cincizeci) de lei.

Se încasează de la Daniela Laricov și Evghenii Laricov în beneficiul Ecaterinei Bișir cheltuielile de asistență juridică în mărime de 6400 (șase mii patru sute) lei.

În rest cerințele Ecaterinei Bișir, reprezentată de avocatul Petru Coșleț se resping ca fiind neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Oleg Sternioală

judecătorii

Ala Cobăneanu

Nina Vascan

Sveatoslav Moldovan

Victor Burduh